

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Βασικές Τάσεις, Εξελίξεις & Προοπτικές

Βασιλική Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δρ. Οικονομίας της Εργασίας

Σύμβουλος της ΟΤΟΕ σε θέματα

Διοίκησης Εργασίας & Εργασιακών Σχέσεων

ΙΝΕ/ΟΤΟΕ 1998

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τραπεζικός κλάδος και ο χρηματοπιστωτικός τομέας γενικότερα βρίσκονται σε φάση ευρείας ανασυγκρότησης και εκτεταμένων αλλαγών σε όλα τα επίπεδα. Αναζητούν το ρόλο τους στις νέες συνθήκες της διεθνοποίησης, της θεσμικής απελευθέρωσης, του οξυμμένου ανταγωνισμού, μπροστά στις σύνθετες απαιτήσεις μιας ουσιαστικής οικονομικής ανάπτυξης, συνεργασίας και ολοκλήρωσης.

Ο κλάδος μας καλείται ν' αντιμετωπίσει εκ των πρώτων τις πιέσεις και τις ανακατατάξεις που θα προκύψουν από την ΟΝΕ και τη μετάβαση στο Ενιαίο Νόμισμα στην Ευρώπη. Εξελίξεις που θα επιδράσουν αναπόφευκτα στη διάρθρωση, στους στόχους και στις επιχειρησιακές πρακτικές, στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις.

Τα παραπάνω απαιτούν από το σ.κ. καλή γνώση και ψύχραιμη αξιολόγηση των εξελίξεων, επεξεργασμένους στόχους, κατάλληλες και τεκμηριωμένες απαντήσεις απέναντι στα σύνθετα ερωτήματα και στα προβλήματα των καιρών.

Σ' αυτό το πλαίσιο η ίδρυση και η πολυετής, πλέον, δραστηριότητα του ΙΝΕ/ΟΤΟΕ παρείχε και εξακολουθεί να παρέχει ένα αρκετά αξιόλογο, πιστεύουμε, μελετητικό και εκπαιδευτικό έργο υποστήριξης των παρεμβάσεων και των επιλογών της ΟΤΟΕ για :

την ανάπτυξη έγκυρου και τεκμηριωμένου συνδικαλιστικού λόγου,

τη συνεχή ενημέρωση και επιμόρφωση των συνδικαλιστικών στελεχών και των εργαζομένων του κλάδου

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης προσπάθειάς μας ν' αξιοποιήσουμε και να διαδώσουμε ευρύτερα αξιόλογες επιστημονικές εργασίες, μελέτες και υλικά των εκπαιδευτικών προγραμμάτων μας, υλικά που βοήθησαν σημαντικά την επιμόρφωση, τον προβληματισμό και τη δράση των συνδικαλιστικών στελεχών και των εργαζομένων του κλάδου, προχωρήσαμε στην έκδοση δύο μελετών της κας **ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**, Δρ. Οικονομικών Επιστημών - επιστημονικής Συμβούλου της ΟΤΟΕ και του ΙΝΕ/ΟΤΟΕ, με αντικείμενο τις **Εργασιακές Σχέσεις στις Τράπεζες και τη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στις Σύγχρονες Συνθήκες**.

Οι μελέτες που παρουσιάζουμε εδώ αποτελούν μια αναγκαστικά συνοπτική και συμπυκνωμένη αποτύπωση της πολύπλευρης μελετητικής - εκπαιδευτικής συνεισφοράς και της μακρόχρονης ενασχόλησης της συγγραφέως με θέματα που έχουν απασχολήσει, απασχολούν ή θ' απασχολήσουν στο μέλλον τον κλάδο. Αξιοποιήθηκαν ήδη με θετικά αποτελέσματα σε σεμινάρια της συγγραφέως με θέμα τις εργασιακές εξελίξεις, τη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού και το μέλλον των εργασιακών σχέσεων στον κλάδο, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΙΝΕ/ΟΤΟΕ, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Ξεκινώντας από μια εισαγωγική αναφορά στην **έννοια και στα συστατικά στοιχεία των εργασιακών σχέσεων**, η πρώτη μελέτη σκιαγραφεί στη συνέχεια τη **γενική εικόνα των εργασιακών σχέσεων στον κλάδο**, όπως αυτή διαμορφώνεται μέσα από τη διεθνή εμπειρία και πρακτική, καθώς και μέσα από τις ειδικότερες εμπειρίες του ελληνικού χώρου.

Ακολουθεί μια συνοπτική, αλλά συστηματική **ανάλυση των εξελίξεων στα πιο βασικά στοιχεία των εργασιακών σχέσεων του κλάδου**.

Ειδικότερα σημεία αναφοράς της μελέτης αποτελούν:

οι παράγοντες, οι βασικές τάσεις και οι εξελίξεις στην τραπεζική απασχόληση, στην Ελλάδα και διεθνώς. Ειδικότερα εξετάζονται παράμετροι και πρακτικές που αναδεικνύουν την προστασία της απασχόλησης σε βασικό παράγοντα κοινωνικής συνοχής και σε πρωταρχικό καθήκον για το σ.κ. του κλάδου, στις σύγχρονες συνθήκες

το περιεχόμενο, η οργάνωση και οι νέες συνθήκες της τραπεζικής εργασίας, που σηματοδοτούν την εμφάνιση νέων προτύπων εργασίας, διοίκησης και επαγγελματικής συμπεριφοράς

το ωράριο και η οργάνωση του χρόνου εργασίας, με ειδική και συστηματική αναφορά στη σημασία, στους παράγοντες και στις επιπτώσεις της μείωσης του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας, χωρίς μείωση αποδοχών, κάτι που αποτελεί βασική διεκδίκηση για το σ.κ. του κλάδου

οι όροι αμοιβής της εργασίας, με ειδική αναφορά στη σύνθεση του κόστους παραγωγής και στη μακροχρόνια εξέλιξη αμοιβών - παραγωγικότητας στον κλάδο, στη σημασία των κινήτρων και των πρόσθετων αμοιβών, στις νέες τάσεις διαμόρφωσης των αποδοχών διεθνώς κλπ.

οι όροι υπηρεσιακής αξιοποίησης, ανάπτυξης και εξέλιξης, στη μετάβαση από μια παραδοσιακά κλειστή και αυστηρά ρυθμισμένη "εσωτερική αγορά εργασίας", σε ένα επιλεκτικό μοντέλο διαχείρισης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Το μοντέλο αυτό χαρακτηρίζεται από πολλές ταχύτητες, από νέους διαχωρισμούς και κατηγοριοποιήσεις των εργαζομένων και από παροχές "υπο προϋποθέσεις".

οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, ο ρόλος και το περιεχόμενο του κοινωνικού διαλόγου στον κλάδο, αλλά και τα νέα πεδία παρέμβασης του σ.κ. στις σύγχρονες συνθήκες.

Η δεύτερη μελέτη, με τίτλο "**Επιχείρηση και εργαζόμενοι - έννοια, ρόλος και βασικές διαστάσεις της Σύγχρονης Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού**", αναφέρεται:

- στις σύγχρονες διαστάσεις της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού (Δ.Α.Δ.)
- στις βασικές λειτουργίες και πολιτικές της Δ.Α.Δ.
- σε ορισμένες κρίσιμες διαστάσεις της Δ.Α.Δ. και ειδικότερα στην Υποκίνηση και στα κατάλληλα μοντέλα Ηγεσίας και Διοίκησης

Δεν είναι, βέβαια, δυνατόν να καλύψουμε με αυτή την έκδοση όλα τα ερωτήματα των συναδέλφων, ούτε κάθε ζήτημα που αφορά στις εργασιακές μας σχέσεις. Πολλά από αυτά εξετάζονται από άλλες μελέτες, της συγγραφέως και επιστημόνων της ΟΤΟΕ και του κλάδου, που προγραμματίζεται να εκδοθούν στο άμεσο μέλλον.

Σκοπός μας είναι να δώσουμε μια βάση συστηματοποίησης των σημαντικότερων γνώσεων και εμπειριών μας για τις εργασιακές σχέσεις. Ένα έναυσμα προβληματισμού και ουσιαστικού διαλόγου για τη διαμόρφωση και προώθηση βάσιμων προτάσεων, που να σηματοδοτούν την αναβάθμιση, την ποιότητα, ένα εναλλακτικό δρόμο και ένα καλύτερο μέλλον στις εργασιακές μας σχέσεις.

Οφείλω να ευχαριστήσω τη συγγραφέα καθώς και όλους όσους συνέβαλαν στην υλοποίηση αυτής της έκδοσης, που εύχομαι να έχει την υποδοχή και την αξιοποίηση που πιστεύω ότι της αξίζουν.

Αριστοτέλης ΛΑΚΚΑΣ

Πρόεδρος ΙΝΕΙΟΤΟΕ